

ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ СТАНДАРТОНИ
(Қонуни ҚТ аз 16.04.2012с., №814)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҳуқуқӣ ва ташкилиро дар соҳаи стандартонӣ, принципҳои асосии стандартонӣ, ҳуқуқи ӯҳдадорихои иштирокчиёни корҳо оид ба стандартониро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим намуда, ба таъмини сиёсати ягона дар ин соҳа равона гардидааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **стандартонӣ** - фаъолият доир ба қабули стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ, инчунин муқаррар намудани талаботи техникӣ (меъёр, қоида, тавсифҳо ва талаботи дигар нисбат ба объектҳои стандартонӣ) бо мақсади татбиқи умумӣ ва бисёркаратаи онҳо нисбат ба масъалаҳои доимо такроршаванда, ки барои ба даст овардани дараҷаи муносибтарини тартиб дар соҳаи коркард, истеҳсол, истифодабарӣ, нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва коркарди партовҳои маҳсулот, иҷрои кор ва хизматрасонӣ мебошад;

- **стандарт** - ҳуҷҷате, ки аз тарафи мақомоти ваколатдор оид ба стандартонӣ бо мақсади татбиқи умумӣ ва истифодаи бисёркарата тасдиқ гардида, қоидаҳо, дастурҳо ва ё тавсифҳои ба маҳсулот дахлдошта, аз ҷумла чараёну усулҳои истеҳсолотро дар бар мегирад, ки интихоби онҳо бо мақсади истифода ихтиёрӣ мебошад. Инчунин он метавонад танҳо талабот ба истилоҳот, ишора, борҷома, тамғагузорӣ ва бастабандиро дар дараҷае, ки онҳо ба маҳсулот, чараён ва ё усулҳои истеҳсолот истифода мешаванд, дар бар гирад;

- **объектҳои стандартонӣ** - маҳсулот, чараёнҳои коркард, истеҳсол, истифодабарӣ, нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва коркарди партовҳои он, иҷрои кор ва хизматрасонӣ;

- **стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – стандарти давлатӣ)** - стандарте, ки мақомоти ваколатдори давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба стандартонӣ тасдиқ (қабул) намудааст;

- **стандарти миллии дигар мамлакат** – стандарти давлатие, ки мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонии дигар давлати мушаххас тасдиқ (қабул) кардааст;

- **стандарти минтақавӣ (байнидавлатӣ)** - стандарте, ки ташкилоти минтақавии (байнидавлатии) стандартонӣ тасдиқ (қабул) кардааст;

- **стандарти байналмилалӣ** - стандарте, ки ташкилоти байналмилалӣ стандартонӣ тасдиқ (қабул) кардааст;

- **ба қайд гирифтани стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ** - аз тарафи мақомоти ваколатдор оид ба стандартонӣ додани рақамҳои бақайдгирӣ ба стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ бо мақсади баҳисобгирӣ ва ҳаммонандкунии онҳо;

- **ҳуҷҷатҳои стандартонӣ** - ҳуҷҷатҳои (қоида ва тавсияҳои стандартонӣ, маҷмӯи меъёр ва қоидаҳо, стандартҳои соҳаҳо ва корхонаҳо, шартҳои техникӣ) аз тарафи ташкилотҳои стандартонии байналмилалӣ ё минтақавӣ, мақомоти ваколатдор оид ба стандартонӣ, дигар мақомоти идораи давлатӣ ва ташкилоту корхонаҳо қабулшаванда;

- **тарафи манфиатдор** - мақомоти марказии ҳокимияти иҷроия, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба фаъолияти стандартонӣ манфиатдоранд;

- **консенсус** - розигии умум доир ба масъалаи муайян, ки бо дастгирии тарафҳои манфиатдор, аз он ҷумла бо дарназардошти ҳамаи фикрҳои муҳолиф ба даст омадааст, гарчанде консенсус ҳамфикрии куллро дар бар намегирад;

- **қумитаи техникӣ оид ба стандартонӣ** - гурӯҳи корӣ оид ба таҳияи стандартҳо, ки аз тарафи мақомоти ваколатдор оид ба стандартонӣ таъсис дода шудааст.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи стандартонӣ

Қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон дар бораи стандартонӣ ба Конституцияи (Сарқонуни) Чумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Мақсадҳо ва принципҳои асосии стандартонӣ

1. Мақсадҳои стандартонӣ аз инҳо иборатанд:

- таъмини ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва бехатарии инсон ва шахрванд, ҳайвонот, растанӣ ва ҳифзи муҳити зист;
- таъмини сифату бехатарии маҳсулот ва чараёнҳои ба он вобаста, иҷрои қор ва хизматрасонӣ;
- таъмини мувофиқат ва яқдигаривазкунии маҳсулот ва чараёнҳои ба он вобаста, инчунин иҷрои қор;
- рушди истеҳсолот ва савдои мол бо роҳи таҳияи стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ бо стандартҳои байналмилалӣ ҳамоҳанггардида;
- мусоидат намудан ба баланд бардоштани қобилияти рақобатпазирии маҳсулоти ватанӣ;
- мусоидат намудан ба пешрафти илмӣ - техникӣ;
- бартараф намудани монеаҳои техникӣ дар савдо;
- ҳимояи манфиатҳои истеъмолкунандагон.

2. Стандартонӣ ба принципҳои зерин асос меёбад:

- ошқоро будани раванди таҳияи стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ;
- таъмини ҳуқуқи иштироки ҳамаи тарафҳои манфиатдор дар таҳияи стандартҳо;
- консенсуси ҳамаи тарафҳои манфиатдор ҳангоми таҳия ва тасдиқи стандартҳо;
- ҳамоҳангсозии стандартҳои давлатӣ бо стандартҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ (байнидавлатӣ);
- мувофиқати ҳуҷҷатҳои стандартонӣ ба стандартҳои давлатӣ;
- ба ҳамаи шахсони манфиатдор дастрас будани маълумот дар бораи стандартҳо;
- роҳ надодан ба монеаҳои зиёдати дар савдои байналмилалӣ, ки ба таври минималӣ барои иҷрои мақсадҳои стандартонӣ зарур аст;
- интиҳоби ихтиёрии стандартҳо;
- иҷрои ҳатмии талаботҳои стандартҳои интиҳобшуда;
- истифодабарии стандартҳои байналмилалӣ ва ё фаслҳои дахлдори онҳо, дар мавриде, ки онҳо амал мекунанд ё ин, ки таҳияи онҳо ба анҷом мерасад, ҳамчун асос барои таҳияи стандартҳои давлатӣ, ба истиснои мавридҳои, ки ин гуна стандартҳои байналмилалӣ ва фаслҳои дахлдори онҳо ба ноил гардидани мақсадҳои Қонуни мазкур номувофиқ ва бесамар бошанд, масалан, бинобар сабаби омилҳои муҳими иқлимӣ ё ҷуғрофӣ ва ё норасоӣҳои муҳими техникӣ;
- ба назар гирифтани марҳилаҳои рушди технологӣ ва қоидаҳои ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ доир ба стандартонӣ ва дигар созишномаҳои дахлдори байналмилалӣ ҳангоми таҳияи стандартҳо;
- вобаста ба имконият, дар таҳияи стандартҳо, назар ба талаботҳои таркибӣ ва тасвирӣ ба инобат гирифтани талаботҳои истифодабарии маҳсулот;
- муқаррар намудани тартиби якхела барои маҳсулоти воридотӣ ва маҳсулоти ватании ҳаммонанд дар асоси созишномаҳои байналмилалӣ, ки Чумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст.

Моддаи 4. Салоҳияти Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи стандартонӣ

Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи стандартонӣ салоҳиятҳои зеринро дорад:

- пешбурди сиёсати ягонаи давлатиро таъмин менамояд;
- мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартониро муайян менамояд;
- системаи давлатии стандартониро таъсис медиҳад ва фаъолияти онро таъмин менамояд;
- мубодилаи ахбор доир ба соҳаи стандартонӣ дар сатҳи байниҳукуматӣ, байналмилалӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва миллиро дастгирӣ менамояд;
- ҳалли моддию молиявии масъалаҳои давлатиро дар соҳаи стандартонӣ таъмин менамояд;
- тартиби таъсис ва пешбурди **фонди давлатии стандартҳо**ро муқаррар менамояд. (Қ ҶТ аз

16.04.2012с., №814)

БОБИ 2. ТАШКИЛИ СТАНДАРТОНИ

Моддаи 5. Системаи давлатии стандартонӣ

1. Системаи давлатии стандартонӣ маҷмӯи иштирокчиёни корҳо оид ба стандартонӣ, стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ, инчунин дар маҷмӯъ қоидаю расмиёти фаъолияти системаро дар бар мегирад.

2. Иштирокчиёни корҳо оид ба стандартонӣ инҳо мебошанд:

- мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ;
- мақомоти дигари давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ дар соҳаи стандартонӣ;
- ташкилот ва муассисаҳои илмӣ;
- кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ;
- шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- шахрванди хориҷӣ, шахси бешаҳрванд ва шахси ҳуқуқии хориҷӣ;
- субъектҳои дигаре, ки фаъолиятшон бо корҳои соҳаи стандартонӣ алоқаманд мебошанд.

Моддаи 6. Ваколати мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ

Ба ваколати мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ дохил мешаванд:

- амалӣ намудани сиёсати ягонаи давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ;
- ҳамоҳангсозии қори мақомоти марказии ҳокимияти иҷроия дар соҳаи стандартонӣ;
- таҳия ва тасдиқи барномаҳо оид ба таҳияи стандартҳои давлатӣ дар асоси пешниҳоди кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ ва тарафҳои манфиатдор ва ҳамоҳангсозии иҷрои онҳо;
- таҳия, тасдиқ, аз нав дида баромадан, ворид намудани тағйирот ва бекор намудани стандартҳои давлатӣ;
- муайян намудани тартиби тасдиқ ва бекор намудани стандартҳои давлатӣ;
- таъмини мутобиқати стандартҳои давлатӣ ба стандартҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ (байнидавлатӣ);
- муқаррар намудани қоидаҳои умумии гузарондани корҳо оид ба стандартонӣ, шаклу усулҳои ҳамкориҳои иштирокчиёни системаи давлатии стандартонӣ;
- ба роҳ мондани корҳо оид ба стандартонии давлатӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва байналмилалӣ, гузарондани корҳои илмию таҳқиқотӣ оид ба стандартонӣ, ба иҷрои ин корҳо ҷалб намудани кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ ва пажӯҳишгоҳҳои илмию таҳқиқотии соҳавӣ;
- гузаронидани экспертиза ва бақайдгирии лоиҳаи стандартҳои давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои стандартонии бақайдгирифташаванда ва муайян намудани мӯҳлати мавриди амал қарор додани онҳо;
- пешбурди феҳристи стандартҳои давлатии тасдиқшуда (бекор карда шуда) ва ҳуҷҷатҳои стандартонии бақайдгирифташаванда;
- ба имзо расонидани созишномаҳо бо ташкилотҳои стандартонии байналмилалию минтақавӣ ва мақомоти миллии стандартонии мамлакатҳои дигар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- амалӣ намудани бақайдгирии стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ ва миллии мамлакатҳои дигар ва муайян намудани тартиби истифодаи онҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба шарте дар шартномаҳои (созишномаҳои) байналмилалӣ тартиби дигаре муқаррар карда нашуда бошад;
- амалӣ намудани баҳисобгирӣ ва нигоҳдории стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ), давлатӣ, қоидаю тавсияҳои стандартонӣ ва таъмини дастрасии онҳо ба шахсони манфиатдор;
- ташаккул ва пешбурди фонди стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ), давлатӣ ва қоидаю тавсияҳои стандартонӣ;
- паҳн кардани стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ), давлатӣ, қоидаю тавсияҳои стандартонӣ ва ҳамасола омода сохтани рӯйхати стандартҳои давлатӣ;
- таъсис намудани фонди давлатии иттилоотии стандартҳо ва системаи ягонаи иттилоотӣ оид ба стандартонӣ;
- қабул намудани қарор дар бораи ташкили кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ;
- тасдиқ намудани низомномаҳои кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ ва ҳамоҳанг намудани фаъолияти онҳо;

- намояндагӣ намудани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ оид ба стандартонӣ;
- иштирок дар таҳияи стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ ва таъмини баҳисобгирии манфиатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми қабули онҳо;
- тасдиқ намудани тасвири нишонаи мутобиқат ба стандартҳои давлатӣ ва муайян намудани тартиби истифодаи он;
- таъмин намудани мубодилаи иттилоот дар сатҳи байналмилалӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва миллӣ оид ба стандартонӣ;
- омода намудани таклифҳо оид ба таъминоти моддию молиявии ҳалли вазифаҳои давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ;
- иҷро намудани вазифаҳои маркази иттилоотӣ доир ба стандартонӣ дар асоси талаботи шартномаҳои муҳими байналмилалӣ ва ўҳдадорихо, ки аз аъзогӣ дар ташкилотҳои минтақавӣ ва байналмилалӣ бармеоянд;
- амалӣ намудани фаъолияти дигар дар асоси вазифаҳои ҳатмии ба зима доштаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз шартномаҳои байналмилалӣ соҳаи стандартонӣ бармеоянд;
- иҷрои амалҳои дигаре, ки тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба соҳаи стандартонӣ дахл доранд.

Моддаи 7. Ваколати мақомоти дигари давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ

Ба ваколати мақомоти дигари давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ дохил мешаванд:

- амалӣ гардонидани сиёсати давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ;
- тайёр намудани пешниҳодҳо ба барномаҳо оид ба стандартонӣ бо дарназардошти муқаррароти Қонуни мазкур;
- дар доираи ваколатҳои худ ташкили таҳия, тасдиқ, пешбурд, истифода, баҳисобгирӣ, чопи расмӣ, паҳнкунӣ ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳои стандартонӣ;
- иштирок намудан дар кори кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ;
- ба мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ пешниҳод намудани таклифҳо дар бораи ташкили кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ;
- дар доираи ваколатҳои худ таъмин намудани иштироки экспертҳо дар соҳаи стандартонии байналмилалӣ ва минтақавӣ;
- дар доираи ваколатҳои худ таъсис ва пешбурди фонди ҳуҷҷатҳои стандартонӣ.

Моддаи 8. Вазифаҳои ташкилот ва муассисаҳои илмӣ

Ташкилот ва муассисаҳои илмӣ:

- ба инкишоф додан ва амалӣ гардондани самтҳои афзалиятноки стандартонӣ ҷалб карда мешаванд;
- фонди амалкунандаи стандартҳоро мутобиқи сатҳи муосири рушди иқтисоди миллӣ, инкишофи асоси моддию техникӣ, инчунин сатҳи рушди илмию техникӣ таҳлил менамоянд;
- дар кори кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ иштирок мекунанд;
- дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ пешбурди котиботи кумитаҳои техникӣ оид ба стандартониро ташкил менамоянд;
- ҳамасола дар бораи вазъият ва рушди корҳо оид ба стандартонӣ маърузаҳо тайёр мекунанд;
- дар соҳаи стандартонӣ корҳои илмию таҳқиқотӣ мегузаронанд;
- системаи тайёрӣ ва аттестатсияи экспертҳои соҳаи стандартониро ташаккул медиҳанд;
- барномаҳои таълимиро, ки ба тайёр намудани мутахассисони соҳаи стандартонӣ равона гардидаанд, таҳия ва амалӣ менамоянд.

Моддаи 9. Ташкили кор, вазифаҳо ва ваколатҳои кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ

1. Кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ бо мақсади ташкил кардан ва гузарондани корҳо оид ба стандартонии давлатӣ, минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва байналмилалӣ вобаста ба соҳа таъсис дода мешаванд.
2. Тартиби ташкил ва фаъолияти кумитаҳои техникӣ оид ба стандартониро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ муайян мекунад.

3. Ба ҳайати кумитаҳои техникӣ оид ба стандартонӣ дар асоси баробарҳуқуқӣ метавонанд намоёндогани мақомоти марказии ҳокимияти иҷроия, ташкилот ва муассисаҳои илмӣ, иттифоқҳои касаба, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, иттиҳодияҳои соҳибкорон ва истеъмолкунандагон, ташкилотҳои тичоратӣ ва ғайриичоратӣ, инчунин шахсони воқеӣ ба таври ихтиёрӣ дохил шаванд.

4. Кумитаи техникӣ оид ба стандартонӣ ваколатдор аст:

- таҳияи стандартҳои давлатиро бо дарназардошти стандартҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ, инчунин хусусиятҳои давлат, омилҳои муҳими ҷуғрофӣ ва иқлимии мамлакат ва сатҳи рушди иқтисодии онро ба роҳ монда оид ба бекор кардани онҳо тақлифҳо омода намояд;

- экспертизаи лоиҳаи ҳуҷҷатҳои стандартонии ба соҳаи фаъолиятҳо дахлдорро гузаронад;

- оид ба таҳияи стандартҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ (байнидавлатӣ) пешниҳод омода намояд.

БОБИ 3. ТАҲИЯ, ТАСДИҚ ВА ИСТИФОДАБАРИИ СТАНДАРТҲО

Моддаи 10. Тасдиқи стандартҳои давлатӣ

1. Стандартҳои давлатӣ тибқи Қонуни мазкур ва қоидаҳои системаи давлатии стандартонӣ, ки бояд ба қоидаҳои ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавии стандартонӣ мутобиқат намоёнд, тасдиқ карда мешаванд.

2. Стандартҳои давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ набояд ба қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон, регламентҳои техникӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намоёнд.

3. Стандартҳои давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои стандартонӣ метавонанд дар асоси стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои стандартонии байналмилалӣ ва минтақавӣ ва ё стандартҳои миллии дигар давлатҳо қабул гарданд.

4. Огоҳинома дар бораи тасдиқ ё бекор намудани стандартҳои давлатӣ бояд дар нашрияти расмӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ интишор гардад.» (Қ ҶТ аз 16.04.2012с., №814)

Моддаи 11. Тартиби таҳия ва тасдиқи стандартҳои давлатӣ

1. Стандартҳои давлатиро метавонанд шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ, иттиҳодияҳо, инчунин дигарон тибқи барнома оид ба таҳияи стандартҳои давлатӣ, таҳия намоёнд.

2. Мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ то тасдиқ намудани стандарти давлатӣ дар давоми 60 рӯз тафсириҳои тарафҳои манфиатдорро қабул намуда, баррасӣ менамояд. Дар мавриди ба вучуд омадани хавфи фавқуллод ба амният, саломатӣ ё муҳити атроф, мӯҳлати мазкур соқит карда мешавад.

3. Тибқи дархости тарафҳои манфиатдор мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ бояд лоиҳаи стандарти давлатии баррасишавандаро ба онҳо пешниҳод намояд. Маблағи пардохт барои дастрас намудани лоиҳаи стандарти давлатӣ, ба истиснои хароҷоти вобаста ба дастраскунӣ, барои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон, инчунин шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии хориҷӣ ягона мебошад.

4. Тартиби наشري огоҳинома оид ба таҳияи лоиҳаи стандарти давлатӣ ва огоҳинома доир ба хотима ёфтани муҳокимаи оммавии онро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ муайян менамояд.

5. Дар таҳияи минбаъдаи стандарти давлатӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ бояд тафсириҳои пешниҳодкардаи тарафҳои манфиатдорро дар давраи баррасӣ ба инобат гирад. Дар ҳолати мавҷуд будани муҳолифати тафсириҳо ба стандартҳои байналмилалӣ мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ ҳулосаҳои худро бо шарҳи муфассал дар мӯҳлати муайяншуда ба тарафҳои манфиатдор ирсол менамояд.

6. Ворид намудани тағйирот ба стандарти давлатӣ бо тартиби барои таҳия ва тасдиқи стандарти давлатӣ муайяншуда амалӣ мегардад.

Моддаи 12. Санҷиши стандартҳои давлатӣ

1. Санҷиши мутобиқати стандартҳои давлатии амалкунанда бо қонунгузорӣ, талаботи истеъмолкунандагон, сатҳи рушди илм ва техника, талаботи стандартҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ (байнидавлатӣ) аз тарафи кумитаҳои дахлдори техникӣ оид ба стандартонӣ ба амал бароварда мешавад.

2. Стандартҳои давлатӣ на камтар аз як маротиба дар панҷ сол санҷида мешаванд.

3. Тартиби гузарондани кор оид ба санҷиши стандартҳои давлатиро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ муқаррар мекунад.

Моддаи 13. Истифодабарии стандартҳо

1. Интихоби стандартҳо ихтиёрӣ мебошад. Дар ҳолате, ки регламенти техникӣ ба стандарт ишора намояд ва ягона роҳи таъмини мутобиқат ба регламенти техникӣ ин риояи стандарт мебошад, дар чунин ҳолат ин гуна стандарт ҳамчун регламенти техникӣ истифода мешавад.

2. Стандартҳои минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва давлатӣ бевосита, инчунин бо роҳи ишора ба онҳо дар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, шартномаҳо, аҳдномаҳо ва созишномаҳои бо тартиби муайян қабулгардида, истифода мешаванд.

3. Стандартҳои минтақавӣ (байнидавлатӣ) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавриди ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат накардан, бевосита пас аз шаш моҳи дастрас шудани нашри расмӣ онҳо (стандартҳои бе санаи мавриди амал қабулшуда) мавриди амал қарор мегиранд.

4. Стандартҳои байналмилалӣ ва стандартҳои миллии дигар мамлакатҳо дар асоси созишномаҳои (шартномаҳои) байналмилалӣ дар бораи ҳамкорӣ ва ё шартномаҳои (созишномаҳо) мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои бо ташкилотҳои стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ дахлдор ва мақомоти миллии стандартҳои дигар мамлакатҳо қабул мешаванд.

5. Тартиби истифодаи стандартҳои байналмилалӣ, минтақавӣ ва стандартҳои миллии дигар давлатҳоро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои муқаррар менамояд.

Моддаи 14. Нашр ва паҳн намудани стандартҳо

1. Ҳуқуқи истисноии чопи расмӣ ва аз рӯи тартиби муқарраршуда паҳн намудани стандартҳои давлатӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои тааллуқ дорад.

2. Стандартҳои давлатӣ бояд бо забони давлатӣ, инчунин бо яке аз забонҳои расмӣ байналмилалӣ нашр гарданд.

3. Нашр ва паҳн намудани стандартҳои миллии мамлакатҳои дигарро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои тибқи шартномаҳо ва созишномаҳо бо мақомоти миллии стандартҳои мамлакатҳои дигар ташкил ва амалӣ менамояд.

4. Нашр ва паҳн намудани ҳуҷҷатҳои ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ стандартониро, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон узви онҳо мебошад, мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои мувофиқи тартиб ва шартҳои, ки ташкилотҳои байналмилалӣ ё минтақавӣ дахлдор муайян намудаанд, ба амал мебарорад.

5. Нашр ва паҳн намудани ҳуҷҷатҳои стандартҳои аз тарафи ташкилотҳои, ки онҳоро тасдиқ намуданд, амалӣ мегардад.

6. Стандартҳои давлатӣ ба тариқи озод, баъди пардохти арзиши он тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои, дастрас мегарданд.

Моддаи 15. Таъминоти иттилоотии фаволияти соҳаи стандартҳои

Таъминоти иттилоотии системаи давлатии стандартҳои тавассути корҳои зерин ба амал бароварда мешавад:

- фонди давлатии иттилоотии стандартҳо;
- системаи ягонаи иттилоотӣ оид ба стандартҳои;
- чопи расмӣ стандартҳо.

Моддаи 16. Нишонаи мутобиқат ба стандартҳои давлатӣ

1. Нишонаи мутобиқат ба стандартҳои давлатӣ ин нишонаест, ки дар тамоми қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ягона буда, мутобиқи тартиби муқарраршудаи қонунгузорӣ зерин ҳимоя қарор дорад ва дар бораи ба талаботи стандартҳои давлатӣ мутобиқ будани объектҳои стандартҳои тамғагузоштаи онҳо шаҳодат медиҳад.

2. Тавсиф ва тартиби истифодаи нишонаи мутобиқат ба стандартҳои давлатиро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои муқаррар мекунад. Дар қоидаҳои истифодаи нишонаи мутобиқат ба стандартҳои давлатӣ бояд принсипи ихтиёрӣ будани истифодаи он пешбинӣ карда шавад.

3. Ҳуқуқи истифодаи нишонаи мутобиқати маҳсулот, иҷрои кор ё хизматрасонӣ ба стандартҳои давлатӣ аз тарафи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартҳои дода мешавад.

4. Ба талаботи стандартҳои давлатӣ мутобиқат доштани объектҳои стандартонии бо нишонаи мутобиқат тамғагузоришуда, аз рӯи тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба стандартонӣ тасдиқ карда мешавад.

5. Барои истехсолкунандаи (таъминкунандаи) объектҳои стандартонии бо нишонаи мутобиқат тамғагузоришуда, инчунин дар ҳолати дар борҷомаи маҳсулот ё ҳуҷҷатҳои ҳамроҳшаванда дарҷ намудани рақами стандартҳои минтақавӣ (байнидавлатӣ) ва давлатӣ ҷиҳати риоя намудани талаботи стандартҳои дахлдор ҳатмӣ мебошад.

6. Назорати давлатӣ оид ба иҷрои ҳатмии стандартҳои интихобшуда аз тарафи мақомоти ваколатдори давлатии масъули ташкили корҳои бамеъёрдарории техникӣ амалӣ мегардад.

Моддаи 17. Маблағгузории корҳо оид ба стандартонӣ

1. Манбаъҳои маблағгузории корҳо оид ба стандартонӣ инҳоянд:

- маблағҳои буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- фуруғи стандартҳо;
- хизматрасонӣ дар соҳаи стандартонӣ;
- дигар манбаъҳо тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Тартиби маблағгузории корҳо оид ба стандартонӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 18. Ҷавобгарӣ барои вайрон намудани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки талаботи Қонуни мазкурро вайрон мекунад, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 19. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи стандартонӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14 декабри соли 1996 «Дар бораи стандартонӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1996, № 23, мод. 358; с. 2002, № 4, қ.1, мод. 230) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 20. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
29 декабри соли 2010
№ 668